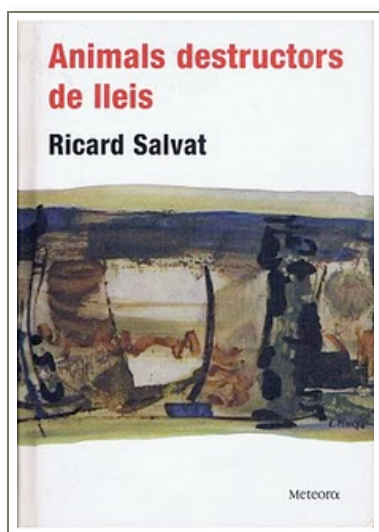

La màquina de fer llibres

blog intermitent sobre traduccions de literatura al català

DIJOURS 24 DE MARÇ DE 2011

Animals destructors de lleis, de Ricard Salvat

Avui aprofito una efemèride trista (es compleixen dos anys de la mort de [Ricard Salvat](#)) per parlar d'un llibre que és alhora molt recomanable i molt il·lustratiu de part dels problemes que envolten la cultura catalana.

Animals destructors de lleis és, des de molts punts de vista, una raresa. Per començar, és l'única novel·la d'un home que després es dedicaria en cos i ànima al teatre, una obra única i precoç: Salvat la va escriure amb només vint-i-quatre anys i li va servir per guanyar el premi Joanot Martorell de 1959. Dit d'una altra manera, *Animals destructors de lleis* permet intuir una trajectòria narrativa molt interessant que per un motiu o un altre l'autor va decidir no dur a terme. L'edició commemorativa del 50 aniversari que en va fer Meteora conté un pròleg on el mateix Salvat comenta breument les vicissituds que van envoltar la concessió del premi, la posterior edició del llibre, i la rebuda que li van dispensar algunes patums, ferides perquè un premi com aquell hagués recaigut en algú tan jove. Però em sembla que aprofundir massa en això no fa cap favor al llibre, i si per alguna cosa serveix és per constatar una vegada més les duríssimes condicions en què malvivia la cultura catalana en els anys de plom del franquisme, quan guanyar o no guanyar un premi equivalia a existir o no existir com a escriptor.

Perquè, convé dir-ho de seguida, *Animals destructors de lleis* és una novel·la estranya i atmosfèrica que es reivindica per si mateixa. El primer que sorprèn el lector és l'ambientació de la novel·la, totalment inusitada en la narrativa catalana: a grans trets, el llibre relata la vida de Sandre, un jove català que ha emigrat a Alemanya per treballar en una fàbrica i que mira de

EL RESPONSABLE

Ferran Ràfols Gesa

Per fer-ho breu, podria dir que he escrit uns quants poemes èdits i uns quants més d'inèdits. El meu mal cap a l'hora de triar m'ha dut a estudiar carreres que després no he fet servir. Durant molts anys m'he guanyat la vida fent de professor de matemàtiques. Actualment tradueixo novel·les i escric prosa. Entre els autors que he tingut la sort de traduir hi ha Raymond Carver, Evelyn Waugh, Siri Hustvedt, Toni Morrison, Robertson Davies, Thomas Pynchon, Richard Ford, Colm Tóibín, Amélie Nothomb... i tant de bo la llista no pari de créixer!

[Visualitza el meu perfil complet](#)

ELS COMENTARIS I ELS CORREUS SÓN BENVINGUTS!

lamaquinadeferllibres@gmail.com

ARXIU DEL BLOC

- ▼ 2011 (7)
  - ▼ març (5)
    - [Animals destructors de lleis, de Ricard Salvat](#)
    - [El deute infinit](#)
    - [Traducció inversa \(i 2\)](#)
    - [Traducció inversa](#)
    - [Vici inherent, de Thomas Pynchon](#)
  - febrer (2)
- 2010 (20)

ETIQUETES

- [Traduccions pròpies](#) (8)
- [Visibilitat](#) (4)
- [Brooklyn](#) (3)

cultivar les seves inquietuds polítiques i culturals amb el poc temps lliure que li deixa la feina. Mentrestant, viu en una habitació llogada a casa d'una parella que el trasbalsa per la seva manera de viure, especialment la dona, Inge, amb qui té una relació carregada de tibantors sexuals.

En gran part, *Animals destructors de lleis* és la crònica d'un desconcert. D'un desconcert múltiple, diria. Sandre no se sap avenir que els carrers alemanys siguin tan freds, tan iguals, que en aquell país sempre hi faci tant de fred; no entén que un poble que ha viscut una guerra tan dura de cop i volta es trobi tan lliurat al consumisme, que hi hagi parelles que es casin i visquin anys i anys junts sense tenir fills; es barreja una mica amb la bohèmia sense acabar-s'hi de lliurar i sempre amb una recança molt forta. És honest i autèntic en les seves inquietuds i jutja amb severitat i un punt d'encarcarament el que percep com a inautenticitats dels altres. Treballa a la fàbrica amb l'esperança idealista de conèixer el proletariat, immigrants d'altres orígens (els perses) però de seguida s'hi troba incòmode i descobreix la distància sideral que separa els obrers reals dels que apareixen als manifestos esquerranosos. En poques paraules, Sandre surt de la Catalunya grisa, pobra i moralment asfixiant del moment, es troba de cop i volta amb la vida europea de l'època i no pot evitar que (sent com és un ingenu, per més teoria que tingui al cap) tot plegat el deixi parat.

Per expressar el desconcert i el malestar que envaeixen el seu protagonista, Salvat fa servir un estil estrany, a la vegada clar i elusiu, racionalíssim però amb un punt vague i sensual. Un estil que funciona i acaba donant personalitat a la novel·la, tot i que, com era gairebé inevitable en aquells anys, especialment en la generació jove, educada completament a l'escola franquista, s'hi perceben un munt de vacil·lacions. Al pròleg hi diu que Espriu va corregir el llibre, o sigui que potser no totes les tries són del mateix Salvat, però a mi em sembla notar-hi una voluntat de fons de fer servir un català relativament natural que de tant en tant es veu engavanyat amb algun "car" dels que exigia l'època i alguna frase amb un ordre de paraules estrany, que (i ara faig literatura-ficció), potser Salvat hauria acabat eliminant si hagués continuat escrivint novel·les.

Doncs bé, tenim una novel·la bona i interessant escrita per un jove de 24 anys... I tot d'un plegat arriba el silenci. Com és que feia tantíssims anys que no en parlava ningú? Jo mateix coneixia prou bé el "personatge Salvat", havia parlat amb ell alguna vegada i fins uns mesos abans que sortís aquesta reedició no tenia ni idea de l'existència de la novel·la. La transmissió cultural ha fallat de manera estrepitosa. Tan sobrats anem, de novel·les de mèrit? Ara m'esplaiaria molt més del que cap lector d'aquest blog estaria disposat a aguantar, però sovint he pensat que els lectors interessants en la prosa catalana pequem d'indolència, cometem l'error de llegir i defensar només les obres mestres inqüestionables, *Mirall trencat* i *Incerta glòria*, per dir-ne dues, o el *Quadern gris*, i que ens oblidem d'un grapat d'obres que potser estan un o dos graons per sota en quant a excel·lència literària, però que no deixen de ser notabilíssimes i que expliquen moltes altres coses que les nostres solitàries obres mestres no tenen temps ni ganes d'explicar.

Uns dies després de la mort de Ricard Salvat es van reemetre diverses entrevistes radiofòniques que li havien fet (en recordo una a Catalunya ràdio i una altra a la Com), i en una d'elles Salvat explicava que Sebastià Juan Arbó, ebrenc com ell, li havia dit molts anys enrere que aquest país està condemnat a començar sempre de zero, que cada generació es veu obligada a tornar a començar la casa des dels fonaments, sense aprofitar res del que ha deixat la generació anterior.

Per desmentir-lo, potser podríeu llegir la novel·la.

- [Colm Tóibín](#) (3)
- [Divagacions](#) (3)
- [Exercicis d'admiració](#) (3)
- [Foteses](#) (3)
- [Principiants](#) (3)
- [Raymond Carver](#) (3)
- [La maledicció del fons](#) (2)
- [Model de llengua](#) (2)
- [Reaccions](#) (2)
- [Traduccions alienes](#) (2)
- [Així és la vida Charlie Brown](#) (1)
- [Animals destructors de lleis](#) (1)
- [Charles m. Schulz](#) (1)
- [Clàssics](#) (1)
- [Dia Internacional de la Traducció](#) (1)
- [Dietari](#) (1)
- [Dotze mestres](#) (1)
- [Elegia per un americà](#) (1)
- [Esteve Farrés](#) (1)
- [Evelyn Waugh](#) (1)
- [J.V .Foix](#) (1)
- [Jerzy Sławomirski i Anna Rubió](#) (1)
- [Les veus del vespre](#) (1)
- [Lliberia Ona](#) (1)
- [Maurici Serrahima](#) (1)
- [Natalia Ginzburg](#) (1)
- [Recepció](#) (1)
- [Ricard Salvat](#) (1)
- [Roscoe negocis d'amor i guerra](#) (1)
- [Siri Hustvedt](#) (1)
- [Thomas Pynchon](#) (1)
- [Vici Inherent](#) (1)
- [William Kennedy](#) (1)
- [Witold Gombrowicz](#) (1)
- [Últimes notícies](#) (1)

CERCAR EN AQUEST BLOC

publicat gràcies a

TAMBÉ XERREN DE LLIBRES

[the daily avalanche](#)

[abcd xavier farré](#)

[El Llibreter](#)

[Dr Read Good](#)

[Criatures obstinades](#)

[Tirant al cap](#)

[Who's there?](#)

[Amateur](#)